

Cap. Quoniam, de officio & potestate iud. deleg.

In quibus non licet commissio actus delegati.

mitti aliis non posse, quæ industria Episcopi conceduntur; quod & de aliis communis scriptorum doctrina iuris dispositioni innixa, resoluit. Et facit præsertim Cap. Quoniam, de officio & potestate iud. deleg. ibi: Cum in his omnibus casibus industria & fides personæ, cui talia committimus, eligere videamur. Sic Gregorius IX. qui statim quædam enumerat, in quibus non licet id, quod est commissum, alteri delegare, sic inquit: Nulli cui commissum fuerit predicare Crucem, vel excommunicare, vel absolueri aliquos, dispensare cum irregularibus, vel iniungere Penitentias; licet hac de cetero alijs mandare, quia non sibi iurisdictionis, sed certum ministerium potius committitur in hac parte. Hæc ille. Simile autem in casu præsentis accidit; nam electio idoneorum Sacerdotum ad functiones prædictas, non iurisdictionis actus, sed purum ministerium est. Et cum Episcopis Pontifex loquebatur, vt ex Textu liquet, ex quibus ad alios Constitutio prorogatur. Pro quo videri potest Barbosa in Collectaneis ad citatum Caput. Vbi iuxta probatos Auctores multa adducit, ex quibus colligi potest personalissimam esse commissionem. Neque dici potest per se ipsum personam designare. Sed electam ab alijs: quia hoc perinde est ac si alijs designationem committeret, quandoquidem ipsi non potest de idoneitate constare, & ita idoneitas aliorum iudicio & electioni committitur. Et quidem quod maxime attendendum iniungitur, idoneitas est: cum ergo hæc per designationem modo dicto factam nequeat agnosci, nihil releuat quod hoc vnâ vel aliâ ratione Pontificis contrariâ peragatur.

CAPVT VII.

Nonnulla circa Capitulum, Sede vacante, in Indijs percurruntur.

Affertio 1. Capitulum posse vniere Beneficia.

88 Dico primò. Capitulum potest vniere Beneficia. Sic absolute loquendo tenent plures, quos adducit, & sequi videtur Diana Parte 8. Tractat. 4. Resolut. 31. licet nonnulli apud eundem contradicant. Ratio est quæ pro alijs remanet inculcata, quod scilicet in ordinariâ iurisdictione Episcopo succedat, neque hoc in Sacris Canonibus exceptum reperitur. Et pro exercitio huiusmodi potestatis possunt in Indijs frequentes occasiones occurrere; quia Indorum populis ad raritatem adductis, necessarii, aut valde vtile est eos sub vnius Parochi curâ constitui. Tunc ergo vnâ ex iis Beneficium vacans vniari alteri non vacanti poterit: aut si vtrumque vacet, vnum ex vtroque constari. Hoc autem sine consensu Patroni fieri nequit, quia Ecclesiæ omnes sub illius curâ sunt, & non debet in eis Pastor, eo non annuente, collocari.

Affertio 2. Capitulum circa Clausuram Monialium idem posse quod Episcopus.

89 Dico secundò. Valde probabile est Capitulum Sede vacante, in Indijs posse circa Moniales exemptas id, quod Episcopus in ordine ad Clausuram, iuxta facultatem, quæ illi à Concilio Tridentino conceditur Sessione 25. Cap. 5. de Regularibus. Vbi de exemptis esse sermonem, quæcumque illæ sint, etiam si Prælati Religionis subiectæ, communis sententia est, pro quâ videri potest P. Palaus Tomo 3. Tractat. 16. Dissut. 4. Puncto

9. numer. 7. & 8. Id probò. Nam si aliquid obstat, id certè esset, quod in Concilio ibidem habetur illis verbis: In Monasterijs sibi subiectis Ordinarijs in alijs vero Sedis Apostolicæ auctoritate, &c. Ea enim quæ sub huiusmodi qualitate conceduntur Episcopis, in Capitulum non transeunt, vt tenent Doctores in simili loquentes de Monasterijs Sedi Apostolicæ immediate subiectis, quæ ab Episcopis vt delegatis Sedis eiusdem gubernantur, de quibus Cap. 9. eiusdem Sessiois, & videri possunt apud Dianam supra, Resolut. 1. 4. quos & sequitur. Atqui probabilissima etiam sententia est, quæ contrarium statuit, & pro eâ sunt multi grauesque scriptores, vt videri apud eundem potest citato nuper loco & etiam Resolut. 2. de quo & nos diximus num. 67. In Indijs autem probabilitas est maior; & talis quidem, vt videatur certitudinem exequare. Nam Auctores contrariæ sententiæ affirmant in casu vrgentis necessitatis posse Capitulum visitare, idque potestate ordinariâ, quando Moniales non sunt immediate Apostolicæ Sedi subiectæ: vnde & similiter videntur in casu, de quo loquimur, vbi minor est exemptio, concessuri. Tunc sic. Si necessitas in Indijs occurrat, quia Prælati Regulares admoniti de remedio efficaci non curant, vrgens illa ferè semper est, quia vacationes Episcopalis Sedis solent esse prolixæ, & à Sede Apostolicâ nimis ferò potest remedium expectari. Siue ergo delegata, siue ordinaria potestas sit, illa est Capitulo tribuenda.

In Indijs probabilitatem esse maiorem.

90 Et quidem P. Bauny Tomo 1. Tractat. 11. de Abbatibus, &c. Quæst. 24. de Canonibus, vbi sententiam Dianæ, aliorumque vt probabilem defendit, & in quam se trahi fatetur. 5. Deinde est, cum antea sic obiecerit: Si visitare Capitulum non potest, quid illis fiet? Si institutum, intraque domus ac Ordinis pessumdabunt? &c. ita subdit: Est quod respondeam, esse scilicet admonendum à Capituli Vicario Papam de re integra, ac si à semelstri à litteris ad eum datus, malo non occurrat, rum videri honestam rationem habere Capitulum animaduertendi in fontes. Sic ille. Cum ergo neque à semelstri, neque ab anno integro, à litteris ad Pontificem datis, haberi responsum in Indijs possit, satis ex eo verosimile apparet posse Capitulum circa huiusmodi prouidere. Addit autem præfatus Auctor in hunc modum: Quid si (quod existimo verius) sacere id non potest, res videtur committenda Deo esse, aut ad noui Episcopi aduentum remittenda. Sic ille. Atqui nouus Episcopus in Indijs nimis ferò veniet: non est ergo inde satis necessitati prouisum. Ad Deum autem negotium totum remitti, non videtur iuxta humanæ prudentiæ leges, quas Deus vult in gubernatione hominum obseruari, vt vulgatum Proverbium habet: Deum rogando, & percutiendo maleo. Vbi non prætereundum Auctorem dictum 5. Vltimo asserere Capitulum, Sede vacante, posse Monialibus exemptis ac immediate subiectis Papæ, dare licentiam ad egressum è Claustro in causis à Concilio citat. Cap. Episcoporum iudicio remissis, & à Pio V. specialiter designatis. Quod probat quia succedit in iurisdictione Episcopo mortuo: licet fateatur Episcopum id posse facere ex iurisdictione delegatâ. Quod equidem non video quomodo ab illo consequenter dici possit, qui priorem suam Assertionem de potestatis defectu

Quoddam illius non admissum esset.

Aliud circa egressum Monialium minus consequens.

Circa quod & Diana inconsequentia totatus.

fectu in Capitulo ad visitationem probat ex eo quod illa sit in Episcopo delegata, & ita non transmissibilis in Capitulum. In quo & Diana videtur consequentia defectu laborare, qui P. Bauny sententia circa licentiam egressus proposita Resolut. 39. sic concludit: Sed hæc opinio non est admittenda stantibus Declarationibus Sacre Congregationis, de quibus alibi dicendum erit. Sic ille. Qui tamen Resolut. 1. 4. citat, sic dixerat: Ex quo etiam fit posse Capitulum, Sede vacante, concedere licentiam Monialibus immediate subiectis Sedi Apostolicæ egrediendi à Monasterio in casibus permixtis in Bullâ Pij V. quæ incipit. Decori, & honestatis, quamuis id pertinet ad Episcopum tanquam Sedis Apostolicæ Delegatum, &c.

Si licentia egressus ad Episcopum pertinet, posse etiam à Capitulo concedi.

91 Quidquid de hoc sit, si licentia ad egressum in Monialibus exemptis, quamuis Prælatos Religiosos habeant, ad Episcopos etiam pertinet, quod Concilium significat, & plures Auctores tenent, vt videri potest apud P. Thomam Sancium in Opere Morali, Lib. 6. Cap. 15. numer. 26. P. Palaum supra, numer. 9. & Bonacinam Tractatu de Clausura, Quæst. 1. Puncto 8. num. 1. Si inquam necessaria est, eam posse Capitulum concedere, vt citati docent P. Sancius num. 30. P. Palaus num. 10. & Bonacia n. 3. qui Vicario Capituli idem competere ait, sicut & Vicario Episcopi, nisi specialis prohibitio, aut verbo, aut vno habeatur. Sed citati Patres id negant, specialem concessionem esse necessariam affirmantes. Vtrumque probabile. Quia verò quod ad visitationem ratione Clausuræ attinet, si Episcopi id attentent, grauius est obnoxium incommodis, vt experientia comprobauit, videtur magis è re futurum, si remedium aliter accurent, Religiosos admonendo Prælatos; & si id non sufficiat, Proregem, & Præsides exhortando, vt ipsi apud Prælatos instent, protestando etiam se rem ad Regium Indiarum Consilium delaturos; id quod proderit aliquando sic fecisse. Quæ si eorum intentum non promoueat, & scandala manifesta sint, suâ illi videntur potestate. Pro quo videri potest Zerola verb. Moniales. Ad quartum, & ad octauum. s. 4. Qui tamen licentiam à Prælato Religionis habendam censet; sed immeritò: quia in iis, quæ Episcopis suo iure, aut delegatione Pontificiâ competunt, non est alterius, qui eorum Superior non sit, licentia necessaria; immò etiam si Superior, eo non expresso. Illud certius, petitam & non obtentam sufficere; aliâ sine remedio deberent ista relinquere, si Prælati licentiam concedere recusarent.

Quid de illius Vicario.

Quæ procedenda causa in negotio Clausuræ.

Licentia vt necessaria, & cuius Prælati.

Affertio 3. non posse licentias ab Episcopo concessas ad audientias Confessionum suscipere.

92 Dico tertio. Capitulum, Sede vacante, in Indijs non potest licentias ad audiendas Confessiones ab Episcopo Religiosis concessas, suscipere, & ad nouum examen vocare. Probari id potest in primis, quia generaliter id non potest, vt probant Doctores, quos adducit & sequitur Diana Parte 3. Tractat. 2. Resol. 27. s. vlt. & Parte 8. Tractat. 4. Resol. 48. P. Palaus Tomo 4. Tractat. 23. Diss. vnica,

Puncto 17. s. Anno 1265. P. Pellizarius Tract. 8. Cap. 3. n. 44. P. Martinon Tom. 5. Diss. 53. n. 74. P. Fagundes de Præceptis Ecclesiæ, Parte 2. Lib. 7. Cap. 2. n. 28. & alij. Et ratio est. Quia pro illis extat priuilegium à Clemente IV. concessum: quod licet PP. Dominicanis & Franciscanis indultum fuerit, in illo tamen communicant, qui communicationis gratiâ fruuntur, vt sunt ferè omnes. Neque reuocatum illud à Concilio Tridentino, aut ab alijs Pontificibus, quæ ad approbationem attinent, respectu Regularium ad Episcoporum instantias restrinxerunt. Neque de tali priuilegio dubitari potest, cum habeatur authenticum in Conuentu S. Francisci Salmanticæ, vt testatur Emmanuel Rodericus in Bullario, Tomo 2. Fol. 36. cuius vltima clausula hæc est: Vestris igitur supplicationibus inclinati, presentium vobis auctoritate concedimus, vt in huiusmodi casu positis vni tamden libere prædictâ licentiâ, donec viduaris Ecclesijs prouisus fuerit, de Pastore. Sic Pontifex. Quod si Capitulum licentias possit suspendere, non possent Religiosi illis vacante Sede potiri. Licentiæ autem illa non solum pro audiendis Confessionibus, sed pro prædicatione etiam erant, vt constat ex tenore concessionis, nec non prædicandi, sicut & pro commutatione votorum aliquorum: vnde & de prædicatione idem asserendum, etsi qua alia gratia in ordine ad votum commutationem; circa quod Religiosi amplius priuilegijs perfruuntur. Iam pro Indijs specialior est ratio, iuxta dicta Tunt. 1. 2. n. 349. Et verò cum Religiosi circa hoc probabilissimâ opinione procedant, & suspensione licentiarum à Capitulo propositâ, nihilominus possint functiones prædictas sine aliquo scrupulo conscientiarum obire, quod bene obseruauit P. Fagundes supra, n. 29. & post eum alij; satis inconsideratè videtur suspensio publicari, ex quâ nullus sperari fructus potest, sed grauia incommoda suboriri. Quod non tollit quo minus in casu aliquo, vt notabilia inconuenientia vitentur, possit Capitulum licentias dictas, & præsertim ad prædicandum reuocare. Quod & factum à Capitulo Argyropolitano cum quodam, cui à Prouinciali Concilio licentia prædicandi fuerat attributa, quia eâ cum offensione multorum, & non tolerabili ampliatione, licet bonum præferret zelum, vt eatur. Dixi autem circa prædicationem hoc specialiter faciendum, quia in eâ possunt inconuenientia esse perspicua, non ita in ijs quæ ad forum Penitentiarum spectant. In quo tamen talis esse inordinatio potest, vt inconuenientia se prodeant, vnde & ad vitanda illa potest se Capituli auctoritas interponere. Neque enim se priuilegio tueri potest, qui illo abutitur, cum sit constans doctrina indulgentiam & liberalitatem Ecclesiæ in priuilegiarum concessione patrocinium excessibus non præbere. Nec Papa presumitur concedere exorbitantia. P. Sâ verb. Gratia n. 12. & alij. Et de Capitulo hæc sit satis Capitula tetigisse.

Priuilegium Clem. IV.

Illius tenor.

Suspensio Capituli futurâ inuentionem.